

'Ubu' biedt absurdisme met inhoud

Kleurrijk bloedbad

TONEEL

Ubu belooft op de voet van de koning van Polen te gaan staan. Daarna de rest zich op de regerende vorst zal storten. Zo simpel kan een staatsgreep zijn. De gevestigde orde wordt omver geworpen, de adel omgebracht, de belastingen tot onbetaalbare hoogte opgeschroefd. Maar de bizarre titelheld uit het werk van de Franse toneelschrijver Alfred Jarry (1873-1907) komt er niet mee weg.

In *Ubu*, een coproductie van Toneelgroep Amsterdam en het Duitse Schauspiel Essen, leverde Jarry slechts de bouwstenen van de vertelling. De Britse toneelacteur Simon Stephens kreeg de opdracht het verhaal te bewerken en uit te breiden. Hij laat Ubu na zijn val voor een tribunaal verschijnen, dat zijn schuld moet vaststellen en zijn wandaden verwoorden.

De Duitse regisseur Sebastian Nübling regisseert het stuk in een uitgesproken fysieke stijl die prachtig past bij het absurdisme van Jarry. Acteurs op clowneske flapschoenen richten op aangeven van Ubu een kleurrijk bloedbad aan

FOTO: JAN
VERSWEYVELD

met tubes verf. Hun revolutie verandert het toneel, een atelier waar politieke slogans nauwkeurig binnen de lijntjes werden ingekleurd, in één bonte chaos.

Vrijheid gedijt echter niet zonder structuur, merkt de zoon (Hadewych Minis) van de vermoorde koning kort daarna fijntjes op. De wanor-

Voorstelling: 'Ubu' door Toneelgroep Amsterdam en Schauspiel Essen; **regie:** Sebastian Nübling; **tekst:** Alfred Jarry, Simon Stephens; **decor & kostuums:** Muriel Gerstner; **spel:** Nicola Mastroberardino, Friede Pittoors, Leon Voorberg, Hadewych Minis, Roeland Fernhout, Roland Riebeling e.a.; **gezien:** Stadsschouwburg Amsterdam; **info:** www.toneelgroepamsterdam.nl.

de leidt al snelt tot gruwelijk terreur, waarvoor Ubu de verantwoordelijkheid draagt. Maar is hij ook schuldig? Het tribunaal heeft 't er bij zijn be-rechting maar moeilijk mee. Want hoe ga je als samenleving om met iemand zonder moraal? Wie trok er eigenlijk aan de touwtjes? En treft degenen die het allemaal lieten gebeuren niet minstens zoveel blaam?

Tekstflarden in het Nederlands, Engels, Duits en in fantasiespraak trekken de gebeurtenissen in het absurde, zonder dat het stuk daardoor inhoudelijk aan betekenis inboet. De schijnbare luchtigheid en de kolderieke elementen maken *Ubu* evenmin tandeloos, ook al omdat de acteurs in hun uitbundige spel een ondertoon van gevaarlijke gekte weten te leggen. Halverwege zakt de spanning weliswaar wat in, maar al snel herpakken zij zich.

De Zwitserse hoofdrolspeler Nicola Mastroberardino maakt van Ubu een onbevangen kind in al zijn wreedheid en onbeteugelde egoïsme, terwijl Leon Voorberg zich als ad-

visieur Dogpile een meesterlijke manipulator betoont. De rol van Frieda Pittoors als Ubu's vrouw is eveneens van grote klasse. Zij doet vrolijk schateren, maar oogst tegelijkertijd koude rillingen van afschuw en herkenning.

Marco Weijers

★★★★☆

■ 'Ubu' oogst
zowel een
vrolijke scha-
terlach als
koude rillin-
gen van af-
schuw en her-
kenning.

